

INGEZONDEN.

DE VOEDING IN NEDERLANDSCHE STRAFGEVANGENISSEN.

Ik wil in het kort even nader ingaan op het artikel van BANNING over dit onderwerp, voornamelijk om te verhinderen, dat daaruit de meening zal ontstaan, dat de voeding van onze gevangenen alles te wenschen overlaat.

Ik kan alleen oordeelen over Leeuwarden; hier komen slechts de misdadigers, die een straf van meer dan 5 jaar hebben te ondergaan, zoodat hier door het lange verblijf de kans op nadeelige gevolgen zeker het grootst is, te meer, omdat door den aard der misdrijven de gevangenen, als zij hier komen, reeds lang in voorarrest hebben doorgebracht.

Bij de theoretische beschouwingen moeten verschillende omstandigheden in aanmerking worden genomen. In de eerste plaats is de hoeveelheid voedsel berekend per persoon, maar de hoeveelheid, die ieder krijgt, is niet gelijk. Er zijn er voor wie de hoeveelheid te groot is, anderen hebben aan de hoeveelheid niet genoeg. Nu komt, wat de een te weinig eet aan den ander ten goede, zoodat in den regel ieder een voor zijn behoeften voldoende hoeveelheid krijgt. Deze hoeveelheid is meer dan voldoende; er blijft bijna altijd veel over: met name brood wordt in groote hoeveelheden aan de duiven opgevoerd.

In de tweede plaats moet wel degelijk met de cantine rekening worden gehouden. Wel mag wat de gevangenen uit de cantine betrekken niet als een aanvulling van de voeding worden beschouwd, dat wil zeggen de voeding moet ook voldoende zijn, als zij niets uit de cantine betrekken, maar bijna allen doen dit wel en al mag dit dan ook niet in aanmerking worden genomen, zij krijgen het toch. Het is niet mogelijk, om na te gaan, hoe de samenstelling van het voedsel daardoor wordt, maar zeker is de invloed niet al te klein.

In de derde plaats kan de voeding gewijzigd of aangevuld worden, als de geneeskundige dit noodig oordeelt. Houdt men hiermee rekening, dan wordt de hoeveelheid voedsel en ook die van de verschillende bestanddeelen per 100 man veel grooter.

Het zou natuurlijk mogelijk zijn, om dat alles te berekenen. Als men een opgave had van alles wat in een jaar uit de keuken en uit de cantine samen aan voedingsmiddelen wordt verstrekt, dan zou daaruit berekend kunnen worden, wat de gevangenen feitelijk krijgen. Ik weet zeker, dat men dan tot geheel andere getallen zou komen dan die, welke aan BANNING verstrekt zijn.

En nu de practijk. Van klachten over eentonigheid hoor ik niets; het is zelfs opmerkelijk, dat ik nooit klachten hoor van de intellectueel hooger staande gevangenen, die thuis een geheel andere voeding gewoon waren. Wel kwamen er vroeger nog al klachten over de vleeschsoep. De menschen zijn gewoon met een opgevlude maag te werken; met soep is de maag eerder leeg dan met stokvisch en dus rammelden zij dan van honger. Deze klachten zijn meestal wat overdreven; wordt er aan toegegeven dan wordt één klager den volgenden dag gevolgd door 20, die er nooit iets op tegen hadden gehad. Maar daar mij deze klacht niet geheel ongegrond voorkwam heb ik er op aangestuurd en is het ook gelukt, om dit voedsel te vervangen door stijve rijst met een bal gehakt, waarbij zij dezelfde hoeveelheid krijgen behalve het water. Verder zijn er, die erwten en boonen slecht verdragen; die krijgen dan het voedsel van den vorigen dag. Maar klachten over de eentonige voeding heb ik nooit gehoord.

De mannen doen hun dikwijls zwaren arbeid zonder bezwaar, het lichaamsgewicht neemt meestal toe, bij de levenslang gevangenen altijd. Ziekte komt heel weinig voor. De ziekenzalen zijn bijna altijd leeg of nagenoeg leeg. Met name zie ik nooit aancloeningen, die op een avitaminose kunnen wijzen.

Het is heel goed mogelijk, dat in de andere gevangenissen meer klachten gehoord worden. Dit kan, omdat de menschen, die in Leeuwarden komen, reeds een langen tijd binnen de muren hebben doorgebracht, en steeds een tijd van groote spanning. Komen zij hier, dan krijgen zij een gevoel van berusting, waardoor zij zich gemakke-

lijker in hun lot schikken. Hoewel ik ook daar nooit stroomissen zie als gevolg van de voeding, is het aantal klachten in het huis van bewaring grooter. Meestal echter komen deze klachten van de recidivisten, die weten, dat zij met klagen nog wel eens wat van den dokter gedaan krijgen. Ongelukkig worden deze dadelijk doorzien.

Het artikel van BANNING is zeer lezenswaard: het is echter niet volledig. Wil men over de voeding in de gevangenissen oordeelen, dan mag niet alleen rekening worden gehouden met wat officieel aan de gevangenen met worden verstrekt, maar met wat feitelijk dagelijks de keuken uitgaat. Ik ben overtuigd, dat men dan veel bevredigender cijfers zal krijgen.

Leeuwarden, 7 Maart 1932.

L. DE JAGER.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

WEENEN. — Toenemende koepokinenting. In Oostenrijk bestaat geen verplichting tot inenting, behalve als er pokken heerschen. Dit is reeds in 1840 in de Gezondheidswet zoo verordend. Maar tot bepaalde betrekkingen, tot hogere instellingen van onderwijs en tot openbare ambten worden alleen ingeënte personen toegelaten. De vrijwillige inenting is evenwel met de jaren steeds toegenomen. In 1920 werden te Weenen 38.691 inentingen verricht, waarvan bij schoolkinderen 8.993 eerste en 9.326 herinentingen. Gestadig stijgende, zijn deze getallen in 1929 resp. gestegen tot 44.113, 17.958 en 10.156. Sedert ongeveer vier jaren zijn geen pokken te Weenen voorgekomen (*Lancet*, 27 Februari).

MÜNCHEN. — Kiembeschadiging door Röntgenstralen. In het vorige jaar hebben de Deutsche Gesellschaft für Rassenhygiene en de Deutsche Gesellschaft für Vererbungswissenschaft zich met het vraagstuk van den invloed der X-stralen op de erfelijkheid bezig gehouden en nadrukkelijk gewezen op de gevolgen, die Röntgenbestraling kan hebben voor het nageslacht. De Beyersche vereenigingen voor verloskunde en vrouwenziekten en voor Röntgenologie en radiologie hebben den 6en en 7en Februari in eene gezamenlijke vergadering een resolutie aangenomen, waarin wordt gezegd, dat de meening der bovengenoemde vereenigingen *uitsluitend* berust op onderzoekingen bij insecten en planten, verricht onder omstandigheden welke kwalitatief noch kwantitatief te vergelijken zijn met die, waaronder de stralen bij menschen worden toegepast. Ook wordt de meening der genetici tegensproken door de ervaring bij menschen en zoogdieren. De onontbeerlijke toepassing der stralen wordt door hunne uiting in gevaar gebracht, en de artsen worden erdoor bedreigd met de kans van strafrechtelijke vervolging. Daarom wordt erop aangedrongen, dat de beide genetische vereenigingen haar meening herzien (*Klin. Wochenschr.*, 27 Februari).

DRESDEN. — Eugenische sterilisatie. De forensisch-psychiatrische Vereeniging te Dresden heeft zich bezig gehouden met het vraagstuk der sterilisatie (het afbinden van de tubae of de vasa deferentia) van vrouwen of mannen wier nakomelingschap ongewenscht wordt geacht. Ook in Duitschland worden deze kunstbewerkingen meer en meer verricht, zelfs met toestemming der overheden, niettegenstaande het Reichsgericht ze strafbaar acht. Daarom wenscht de vereeniging een wettelijke regeling, welke niet alleen de goed bedoelde operatie buiten bereik van den strafrechter stelt, doch ook misbruik en daaruit voortvloeiend nadeel voorkomt. Zij verlangt de wettelijke mogelijkheid, dat lijders aan erfelijke krankzinnigheid, zwakzinnigheid, ernstige psychopathie, ernstige drankzucht, enz., onvruchtbaar worden gemaakt, indien volgens het oordeel van op dit gebied als bevoegd bekende artsen, of van een opzettelijk daartoe gevormd college, ernstig gevaar voor de nakomelingschap te wachten is. Daarbij is volgens den tegenwoordigen staat van zaken steeds de toestemming noodig van een door den wetgever daartoe aan te wijzen overheidslichaam en van de betrokken persoon, of, zoo deze niet in staat is, zelf te oordeelen, van diens wettigen vertegenwoordiger (*Münch. med. Wochenschr.*, 26 Februari).